બી.એ.પી.એસ. સ્વામિનારાયણ સંસ્થા

બાળ સત્સંગ પરીક્ષા કાર્યાલય

સત્સંગ વિહાર - ૧ : પ્રેક્ટિસ પેપર - ૧

જવાબપત્ર - ૧

સમય : ૨ કલાક
કુલ ગુણ : ૧૦૦

પ્ર.૧ સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી ચોરસ ખાનામાં જવાબ નંબર લખો. **[૪૦]**

૧. આરતીની રચના કયા સ્થળે કરવામાં આવી હતી?
(૧) વડતાલ **(૨) કાલવાણી** (૩) જુનાગઢ **૧.** ૨

૨. આરતીમાં 'પુરુષોત્તમ પ્રગટનું, જે દર્શન કરશે, કાળ કર્મથી છૂટી કુટુંબ સહિત તરશે' પછી કઈ પંક્તિ આવે ?
(૧) નારાયણ સુખદાતા, દ્વિજકુળ તનુ ધારી **૨.** ૨
(૨) આ અવસર કરુણાનિધિ, કરુણા બહુ કીધી
(૩) નિત્ય નિત્ય નૌતમ લીલા, કરતા અવિનાશી

૩. વ્યાપકાનંદ સ્વામીએ કોનો જીવ લઈ ઘોડીને જીવતી કરી ?
(૧) માખીનો **(૨) મચ્છરનો** (૩) પતંગિયાનો **૩.** ૨

૪. ચાર વેદોમાં નો ૧ વેદ
(૧) વચનામૃત (૨) શિક્ષાપત્રી **(3) અથર્વ** **૪.** 3

૫. જન્મ-મરણના ચક્રમાં જીવ કયો સર્વોત્તમ દેહ ધારણ કરે છે ?
(૧) પશુનો (૨) વૃક્ષનો **(3) મનુષ્યનો** **૫.** 3

૬. ઘનશ્યામ નાનપણમાં ક્યાં રહેતા હતા ?
(૧) છપૈયા (૨) અટલાદરા (૩) જેતલપુર **૬.** ૧

૭. રામાનંદ સ્વામીએ નીલકંઠવર્ણીને દીક્ષા ક્યાં આપી ?
(૧) જેતલપુરમાં (૨) લોયામાં **(3) પિપલાણામાં** **૭.** 3

૮. ધર્મદેવ ઘનશ્યામને નિત્ય શું શીખવતા ?
(૧) માળા **(૨) હિંદુ શાસ્ત્ર** (૩) તરણકલા **૮.** ૨

૯. રાજા વજેસિંહે દરબારમાં લાડુદાનજીને ગાતા સાંભળીને શું કર્યું ?
(૧) નાખુશ થયા (૨) ખુશ થયા અને ધન આપ્યું **૯.** 3
(3) ખુશ થયા અને સોનાથી મઢવાનું વિચાર્યું.

૧૦. મૂળજી ભગતે ગામના વૃધ્ધોને શું કરતા જોયાં ?
(૧) ગામના વૃધ્ધો ગામગપાટા કરતા હતા, કોઈપણ ભગવાનનું નામ લેતું ન હતું. **૧૦.** ૧
(૨) સર્વે વૃધ્ધો ભગવાનનું નામ સ્મરણ કરતા હતા.
(૩) સર્વે વૃધ્ધો પોતાના પૌત્રોને ભગવાનની વાતો કરતા હતા.

૧૧. સ્વામીબાપાએ સંતના પ્રશ્નનો ઉત્તર આપ્યો, ત્યારે અંગ્રેજીમાં જવાબ કોણે લખ્યો ?
(૧) ધર્મચરણ સ્વામીએ **(૨) સ્વામીબાપાએ** (૩) ટાઇપ કર્યો **૧૧.** ૨

૧૨. શિખરબધ્ધ મંદિરમાં થતી દિવસની પહેલી આરતી કઈ ?

(૧) મંગળા (૨) શયન (૩) રાજભોગ **૧૨.** | ૧ |

૧૩. એકાદશી કેટલી રીતે કરી શકાય છે ?

(૧) ૧ (૨) ૨ **(૩) ૩** **૧૩.** | ૩ |

૧૪. યોગીજી મહારાજે શેની સ્થાપના કરી ?

(૧) બી.એ.પી.એસ.ની **(૨) બાળમંડળની** (૩) કથાવાર્તાની **૧૪.** | ૨ |

૧૫. આરતી ઉતારી જ્યોત પર કેટલીવાર પ્રદક્ષિણાની જેમ જળ ફેરવવાનું હોય ?

(૧) ૧ **(૨) ૩** (૩) ૪ **૧૫.** | ૨ |

૧૬. ડુંગળી-લસણ અને હિંગ આપણે શા માટે ન ખવાય ?

(૧) રોગનું કારણ છે. **(૨) તે ખોરાક તામસી છે.** (૩) તે આપણને મૃત્યુ આપે છે. **૧૬.** | ૨ |

૧૭. હિમરાજ શાહ કયા પ્રસંગ દ્વારા સૌ પ્રથમવાર સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયના સંપર્કમાં આવ્યા ?

(૧) ગોપાળાનંદ સ્વામીએ માંગેલ ધર્માદા દ્વારા **૧૭.** | ૨ |

(૨) ગોપાળાનંદ સ્વામીની નાડી તપાસતા

(૩) ગોપાળાનંદ સ્વામીની કથાવાર્તા દ્વારા

૧૮. પુનર્જન્મ પર સંશોધન કરનાર સંશોધનકાર કોણ છે ?

(૧) આલ્બર્ટ આઈન્સ્ટાઈન **(૨) ઈઆન સ્ટાવનસન** (૩) કોપરનીક્સ **૧૮.** | ૨ |

૧૯. એક નીચી જ્ઞાતિના ગરીબ વ્યક્તિને અંતકાળે (મૃત્યુ સમયે) શેના દર્શન થયા ?

(૧) શ્રીજી મહારાજના કથા કરતા (૨) શ્રીજી મહારાજ રાસ રમતા **૧૯.** | ૩ |

(૩) શ્રીજી મહારાજની મૂર્તિ પીરસતા

૨૦. સ્વામીબાપાની ૫૧મી જન્મજયંતી વખતે ૧૧ દિવસનાં ઉત્સવ દરમિયાન કયા દિવસે સ્વામીબાપાએ નાની સેવા કરી ?

(૧) છેલ્લા દિવસે (૨) બીજા દિવસે (૩) પાંચમા દિવસે **૨૦.** | ૧ |

૨૧. માણસિયો ખુમાણના જીવનમાં નીચેનામાંથી કઈ ઘટના નહોતી બની ?

(૧) રૂ. ૨ લાખ (૨૦૦,૦૦૦) બચત કરી **૨૧.** | ૨ |

(૨) નોકરીમાં પ્રગતિ મળી (૩) ચોખ્ખો ધર્માદો કાઢતા

૨૨. શ્રીજી મહારાજે ફૂલદોલનો ઉત્સવ કયા સ્થળે ઉજવ્યો હતો ?

(૧) પંચાળા (૨) સારંગપુર (૩) વડતાલ **૨૨.** | ૧ |

૨૩. રાજા વજેસિંહનો દરબાર ક્યાં હતો ?

(૧) ભાવનગરમાં (૨) અમદાવાદમાં (૩) જામનગરમાં **૨૩.** | ૧ |

૨૪. શ્રીજી મહારાજને તેમના ભક્તોએ ચાર લક્ષણથી ઓળખ્યા છે. નીચેનું ક્યું લક્ષણ તેમનું નથી ?

(૧) દિવ્ય સ્વરૂપ (૨) સર્વોપરી **(૩) વિષ્ણુના અવતાર** **૨૪.** | ૩ |

૨૫. ૧૦૦ વર્ષ પૂર્વે, ઘનશ્યામ મહારાજની મૂર્તિ કયા ગામમાં પધરાવવાની હતી ?

(૧) રામપુરા, સુરત (૨) અમદાવાદ (૩) બોચાસણ **૨૫.** | ૧ |

૨૬. વાછરડાંઓને કેટલા દિવસથી ખાવા નહોતું મળ્યું ?

(૧) ૧-૪ (૨) ૧ **(૩) ૨-૩** **૨૬.** | ૩ |

૨૭. વર્તમાન ધરાવ્યા બાદ, ગળામાં શું ધારણ કરવામાં આવે છે ?

(૧) ફૂલહાર (૨) માળા **(૩) બે સેરની કંઠી** ૨૭. | ૩ |

૨૮. પૂજામાં કેટલી માળા અને પ્રદક્ષિણા કરવી જોઈએ ?

(૧) ૬-૧૦ (૨) ૩-૧૧ **(૩) ૫-૧૧** ૨૮. | ૩ |

૨૯. બાળસભામાં શું ન કરવું જોઈએ ?

(૧) સભામાં ભાગ લેવો **(૨) અન્ય બાળકને હેરાન કરવા** ૨૯. | ૨ |

(૩) ધ્યાન આપવું.

૩૦. ક્યું શાસ્ત્ર સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયનું નથી ?

(૧) સ્વામીની વાતો **(૨) રામાયણ** (૩) વચનામૃત ૩૦. | ૨ |

૩૧. વાઘા ખાચરની સર્વે ઉપાધિ ટળી ગઈ. તેમના ભૂંડા સ્વપ્ના અને દુર્ગુણો ટળી ગયા. જ્યારે તેમને....

(૧) નિરાવરણ સ્થિતિ થઈ (૨) અંતરમાં શાંતિ થઈ (૩) બંને ૩૧. | ૧ |

૩૨. મહંતે નીલકંઠ વર્ણીને મઠમાં રોકવા કેટલા રૂપિયા આપવાનો પ્રસ્તાવ મૂક્યો ?

(૧) ૧ રૂપિયો (૨) રૂ. ૫ લાખ **(૩) રૂ. ૧ લાખ** ૩૨. | ૩ |

૩૩. કોણે શ્રીજી મહારાજને પૂછ્યું કે 'મહારાજ તમે ડાબી બાજુથી જમણી તરફ શા માટે જોયું ?

(૧) દાદાખાચર (૨) ગુણાતીતાનંદ સ્વામી **(૩) મુક્તાનંદ સ્વામી** ૩૩. | ૩ |

૩૪. સહજાનંદ સ્વામીએ કેટલા વરદાન માંગ્યા ?

(૧) ૩ **(૨) ૨** (૩) ૫ ૩૪. | ૨ |

૩૫. ગાદી સોંપવાના પ્રસંગને શું કહેવામાં આવે છે ?

(૧) મંગલા ચરણ (૨) સ્વાગત **(૩) પટ્ટાભિષેક** ૩૫. | ૩ |

૩૬. ક્યા દેવ બ્રહ્માંડના સંચાલક નથી ?

(૧) ગણેશ (૨) વિષ્ણુ (૩) બ્રહ્મા ૩૬. | ૧ |

૩૭. 'આ અમારે રહેવાનું અક્ષરધામ છે.' આ વાક્ય શ્રીજી મહારાજે કોને ઉદ્દેશીને કહ્યું ?

(૧) ગોપાળાનંદ સ્વામી **(૨) ગુણાતીતાનંદ સ્વામી** (૩) પોતાને ૩૭. | ૨ |

૩૮. પ્રગટ સત્પુરુષ શું છે ?

(૧) સદ્ગુરુ (૨) સંત **(૩) મોક્ષનું દ્વાર** ૩૮. | ૩ |

૩૯. મનુષ્ય દેહ પ્રાપ્ત કર્યા પહેલા જીવ કેટલા જાતના દેહ ધારણ કરે છે ?

(૧) ૩૨ લાખ **(૨) ૮૪ લાખ** (૩) ૮૬ લાખ ૩૯. | ૨ |

૪૦. ઘનશ્યામના મોટાભાઈનું નામ શું હતું ?

(૧) રામપ્રતાપભાઈ (૨) ઈચ્છારામ (૩) ધર્મદેવ ૪૦. | ૧ |

૪૧. ઘનશ્યામ પ્રભુના પિતાનું નામ શું હતું ?

(૧) રામપ્રતાપભાઈ **(૨) ધર્મદેવ** (૩) યમરાજ ૪૧. | ૨ |

૪૨. કઈ ગંધથી શ્રીજીમહારાજ દૂર રહે ?

(૧) પુષ્પ **(૨) ડુંગળી-લસણ** (૩) અત્તર ૪૨. | ૨ |

૪૩. દિવ્ય ધ્વનિ, દિવ્ય પ્રખઆશ અને દિવ્ય દર્શનનો ત્રિવેણી સંગમ એટલે શું ?

(૧) નિત્યપૂજા **(૨) આરતી** (૩) મંદિર ૪૩. | ૨ |

૪૪. શાસ્ત્રીજી મહારાજે બાંધેલ મંદિર...

(૧) ધોલેરા (૨) વડતાલ **(૩) ગોંડલ** ૪૪. 3

૪૫. સ્વામીબાપાએ પત્રના જવાબમાં શું લખ્યું : 'Shreeji Maharaj's ....'

(૧) Sevak (૨) Guru **(૩) Das** ૪૫. 3

૪૬. પ્રમુખસ્વામી મહારાજનો જન્મ ક્યારે થયો હતો ?

(૧) ૭-૧૨-૧૮૨૧ **(૨) ૭-૧૨-૧૯૨૧** (૩) ૭-૧૧-૧૯૨૦ ૪૬. ૨

૪૭. 'કેટલો નફો છોડી રવિસભામાં જવું.' એમ યોગીબાપા કહેતા ?

(૧) ૩૬,૦૦૦ નો (૨) ૧૦,૦૦૦ નો **(૩) ૨૫,૦૦૦ નો** ૪૭. 3

૪૮. ઓથઈ બાદ કયા અષ્ટક બોલવામાં આવે છે ?

(૧) અનંત કોટિ... (૨) વંદુ શ્રી હરિને... (૩) ૐ સહનાવવતુ ૪૮. ૧

૪૯. મંદિરમાં દાન-ધર્માદો કરવાથી શું થાય ?

(૧) દ્રવ્યની શુધ્ધિ (૨) દ્રવ્યની વૃધ્ધિ (૩) દ્રવ્યની મુક્તિ ૪૯. ૧

૫૦. સહજાનંદ સ્વામીને ગાદી (ધર્મધુરા) કોણે સોંપી ?

(૧) રામાનંદ સ્વામી (૨) મુક્તાનંદ સ્વામી (૩) બ્રહ્માનંદ સ્વામી ૫૦. ૧

પ્ર.૨ નીચેના વાક્યો ખરાં (✓) છે કે ખોટાં (✗)તેની નિશાની સામેના ખાનામાં કરો. **[૨૦]**

૧. વેદોમાં આત્મા - પરમાત્માનું જ્ઞાન હોતું નથી. ૧. ✗

૨. યોગીબાપાએ સંગીત અને સંસ્કૃત પાઠશાળાની શરૂઆત કરી. ૨. ✓

૩. લાડુદાનજીની એક ઈચ્છા હતી કે શ્રીમદ્ ભાગવત કાળા કપડામાં લીંટેલું હોય. ૩. ✓

૪. બી.એ.પી.એસ. સંસ્થાની દેશ-વિદેશની પ્રવૃત્તિઓ, શાળા-છાત્રાલયોના બાંધકામ-સારસંભાળ તેમજ સંચાલન અને શિષ્યવૃત્તિ દ્વારા શૈક્ષણિક સેવા કરવામાં આવે છે. ૪. ✓

૫. પ્રમુખસ્વામી મહારાજનું બાળપણનું નામ મૂળજી શર્મા હતું. ૫. ✗

૬. ગોપાળાનંદ સ્વામી કહે છે કે સમગ્ર બ્રહ્માંડમાં શ્રીજી મહારાજની ઈચ્છા વિના સૂકુ પાંદડુ હલવા સમર્થ છે. ૬. ✗

૭. કાવડ એ વાંસનું બનાવેલું વાહક છે. ૭. ✓

૮. શ્રીજી મહારાજ મધરાત્રે તેમના સ્વપ્નમાંથી જાગ્યા અને મુક્તાનંદ સ્વામીને તે સ્વપ્નની વાત કરી. ૮. ✓

૯. દંડવત્ એટલે એક પગે ઊભા રહી, બંને હાથ ઊંચા રાખી માળા કરવી. ૯. ✗

૧૦. ગુણાતીતાનંદ સ્વામી જે અક્ષરબ્રહ્મ છે, તેમનો જન્મ ૧૭ ઓક્ટોબર, ૧૭૮૫ (વિક્રમ સંવત ૧૮૪૧, આસો સુદ પુનમ) અમદાવાદ, જામનગર જિલ્લામાં થયો હતો. ૧૦. ✗

૧૧. અહિંસા એ હિંદુ ધર્મના ઘણા બધા સિધ્ધાંતોમાંનો એક સિધ્ધાંત છે. ૧૧. ✓

૧૨. ઉત્સવ પછી રામાનંદ સ્વામીએ સૌ ભક્તોને કહ્યું, 'સૌ હવે પછી આ સહજાનંદ સ્વામીની આજ્ઞામાં રહેજો. મેં ડુગડુગી વગાડી લીધી. મારું કામ હવે પૂરું થયું.' **૧૨.** ✓

૧૩. જામનગરના રાજા જામસાહેબ હતા. **૧૩.** ✓

૧૪. દાદા ખાચરે ગોપાળાનંદ સ્વામી જેવી યોગની શક્તિ દર્શાવી હતી. **૧૪.** ✗

૧૫. ગૃહત્યાગ કર્યા બાદ ઘનશ્યામ સહજાનંદ સ્વામી તરીકે ઓળખાયા. **૧૫.** ✗

૧૬. આપણે (BAPS) સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયના અનુયાયી છે. **૧૬.** ✓

૧૭. ભગતજી મહારાજ શાસ્ત્રીજી મહારાજના ગુરુ બન્યા કારણ કે તેમણે સ્વામી અને નારાયણ, અક્ષર અને પુરુષોત્તમની ઉપાસના સમજાવી. **૧૭.** ✓

૧૮. શ્રીજી મહારાજે ક્યારેય પણ અનંત બ્રહ્માંડના જીવોની મુક્તિ માટે એક સાથે મનુષ્ય દેહ ધાર્યો નથી. **૧૮.** ✗

૧૯. કુસંગરૂપી ઝેર પોતાની અસર તરત જ દર્શાવે છે. **૧૯.** ✓

૨૦. પૂજામાં આપણે દક્ષિણ દિશા તરફ મુખ રાખીને બેસીએ છીએ. **૨૦.** ✗

પ્ર.૩ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ૧ કે ૨ વાક્યમાં જવાબ લખો. [૨૦]

૧. ગુણાતીતાનંદ સ્વામી સાથે હોવા છતાં પણ વાઘા ખાચર ખુશ કેમ નહોતા ?

જ. તે નાખુશ હતા કારણ કે તેમને ભગતજી મહારાજના શબ્દો પર વિશ્વાસ ન હતો અને ગુણાતીતાનંદ સ્વામીને મૂળ અક્ષર નહોતા માનતા.

૨. સહજાનંદ સ્વામીએ પહેલું વરદાન કયું માંગ્યું ?

જ. જો કોઈ ભક્તને એક વીંછી કરડવાનું દુઃખ થવાનું હોય, તો એ દુઃખ એને ન થતાં, મને રૂંવાડે રૂંવાડે કરોડ વીંછી જેટલું થાય.

૩. સત્સંગીના પાયાનાં પાંચ વર્તમાન (પંચવ્રતો) કયા છે ?

જ. દારૂ ન પીવો, માંસાહાર ન કરવો, ચોરી ન કરવી, વ્યભિચાર ન કરવો, વટલવું-વટલાવવું નહીં, અયોગ્ય આહાર-વિહાર ન કરવો.

૪. નિરાવરણ સ્થિતિ એટલે શું ?

જ. દીવાલ, લાકડું, ધાતુ (લોખંડ) અથવા અંતર જેવા કોઈ અવરોધો મહારાજ અને સ્વામીના દર્શન કરવાથી અટકાવી શકે નહીં.

૫. મહારાજ અને સ્વામીનું પૂજામાં સ્વાગત કરવા માટે કયો આહ્‌વાન મંત્ર બોલાય છે ?

જ. **ઉત્તિષ્ઠોત્તિષ્ઠ હે નાથ, સ્વામિનારાયણ પ્રભો ।**
ધર્મસૂનો દયાસિન્ધો, સ્વેષાં શ્રેયઃ પરં કુરુ ॥
આગચ્છ ભગવન્ દેવ, સ્વસ્થાનાત્ પરમેશ્વર ।
અહં પૂજાં કરિષ્યામિ, સદા ત્વં સન્મુખો ભવ ॥

પ્ર.૪ મુખપાઠ પંક્તિ પૂર્ણ કરો. **[૧૦]**

૧. વંદુ શ્રી હરિને સદા, ... કલ્યાણદાતા તમે.

જ. **વંદું શ્રી હરિને સદા હૃદયથી, ગુણાતીતાનંદને,**
વંદું પ્રાગજી ભક્તને વળી નમું, શાસ્ત્રી મહારાજને.
વંદું શ્રી ગુરુ યોગીજી પ્રમુખજી, સૌના ઉરે જે રમે,
વંદું સંત મહંતસ્વામી ચરણે, કલ્યાણદાતા તમે.

૨. સેવા તો પોતાની .... અવગુણ લેવો.

જ. **સેવા તો પોતાની શ્રધ્ધા પ્રમાણે થાય તે કરવી, પણ અસેવા તો ન જ કરવી. તે અસેવા તે શું ? જે અવગુણ લેવો. (૨/૧૩૩)**

૩. ગુરુબ્રહ્મા .... ગુરવે નમઃ

જ. **ગુરુર્બ્રહ્મા ગુરુર્વિષ્ણુ ગુરુર્દેવો મહેશ્વરઃ ।**
ગુરુઃ સાક્ષાત્ પરં બ્રહ્મ, તસ્મૈ શ્રી ગુરવે નમઃ ॥

૪. નારાયણ સુખદાતા .... કોટિ ગયા કાશી.

જ. **નારાયણ સુખદાતા, દ્વિજકુળ તનુ ધારી (૨)**
પામર પતિત ઉધ્ધાર્યા (૨) અગણિત નરનારી.... જય.
નિત્ય નિત્ય નૌતમ લીલા, કરતા અવિનાશી (૨)
અડસઠ તીરથ ચરણે (૨) કોટિ ગયા કાશી... જય.

૫. રોજ સવારે પૂજામાં કરવાની પ્રાર્થના.

જ. **હે મહારાજ, હે સ્વામી ! હે મહંતસ્વામી મહારાજ ! હું આપની આજ્ઞા પાળું, ખરાબ કાર્ય ન કરું, આપને રાજી કરી શકું તેવાં બળ-બુધ્ધિ આપજો. કુસંગ થકી રક્ષા કરજો અને સારાનો સંગ આપજો. માતા-પિતાની સેવા કરું અને અભ્યાસ બરાબર કરું અને આપનો આદર્શ ભક્ત બનું એવી શક્તિ આપજો.**

પ્ર.૫ નીચેના કોઈપણ એક વિષય પર ટૂંકનોંધ લખો. (૧૦ થી ૧૨ લીટીમાં) **[૧૦]**

૧. સિંહને વશ કર્યો **(પાઠ નં. ૫)**

૨. બી.એ.પી.એસ. સંસ્થાની સ્થાપના **(પાઠ નં. ૧૫)**

૩. હિંદુ એટલે ? **(પાઠ નં. ૧)**

(જવાબ માટે યોગ્ય પ્રકરણોનો સંદર્ભ લો.)